

Obsah

Předmluva	8
I PRVNÍ ČÁST KNIHY	10
1 Psychologie v každodenní praxi – výzva pro vzdělávání v psychologii a její zkoumání	11
2 Didaktika psychologie a její specifika se zřetelem ke kurikulu	15
2.1 Didaktika psychologie v kontextu modelů kurikula a kódování učiva	16
2.2 Nástrahy při didaktické transformaci obsahu	18
3 Mezinárodní koncepce cílů výuky psychologie – funkční psychologická gramotnost a psychologicky gramotný občan	24
3.1 Rozlišení předpokladů pro rozvoj funkční psychologické gramotnosti	26
3.2 Dimenze funkční psychologické gramotnosti	28
4 Výzkum výuky psychologie na SŠ: hlavní cíle a oblasti zkoumání kurikula	30
5 Koncepce výzkumu zaměřeného na zamýšlené kurikulum	33
5.1 Způsob analýzy dimenzí funkční psychologické gramotnosti v rámcových vzdělávacích programech (RVP)	34
5.2 Zkoumané skupiny na středních školách	35
5.3 Výsledky analýzy očekávaných výstupů z hlediska dimenzí funkční psychologické gramotnosti v první skupině odborných oborů	37
5.4 Výsledky analýzy očekávaných výstupů z hlediska dimenzí funkční psychologické gramotnosti v druhé skupině odborných oborů	40
5.5 Výsledky analýzy očekávaných výstupů z hlediska dimenzí funkční psychologické gramotnosti v rámci vzdělávací oblasti Člověk a společnost – Občanský a společenskovední základ	43
5.6 Výsledky analýzy očekávaných výstupů z hlediska dimenzí funkční psychologické gramotnosti v rámci vzdělávací oblasti Občanský vzdělávací základ, Společenskovední vzdělávání	43
5.7 Diskuze nad výsledky analýzy cílů výuky psychologie na středních školách uvedených v RVP	44
6 Koncepce výzkumu zaměřeného na realizované kurikulum z pohledu učitelů a studentů	48
6.1 Metoda výzkumu – dotazník	49
6.2 Výzkumný soubor a způsob analýzy dat	52
6.3 Výsledky – cíl výuky psychologie z pohledu učitelů středních škol	53
6.4 Výsledky – cíl výuky psychologie z pohledu studentů středních škol, porovnání s výsledky u učitelů	58

6.5	Diskuze nad cíli výuky psychologie z pohledu učitelů a studentů středních škol	60
6.6	Výsledky – používané metody ve výuce psychologie a další aspekty výuky z pohledu učitelů	61
6.7	Diskuze nad používanými metodami ve výuce psychologie a dalšími aspekty výuky z pohledu učitelů	65
7	Koncepce výzkumu zaměřeného na dosažené kurikulum	66
7.1	Metoda výzkumu, výzkumný soubor, analýza dat	66
7.2	Postoje učitelů k výuce psychologie na středních školách	67
7.3	Postoje studentů k výuce psychologie na středních školách	68
7.4	Diskuze k postojům učitelů a studentů k výuce psychologie na středních školách	70
8	Shrnutí zjištěných poznatků o výuce psychologie na středních školách	72
II DRUHÁ ČÁST KNIHY		75
9	Základní principy komunikačně pojaté didaktiky psychologie	77
9.1	Obsah a psychická modalita ve výuce psychologie	77
9.1.1	Dialog mezi poznávacími perspektivami první a třetí osoby jako nástroj pro zprostředkování obsahu a psychické modality	81
9.1.2	Vzdělávací paradox	82
9.2	Konstruktivistický přístup (auto-socio-konstrukce)	83
9.3	Instrumentální praxe a instrumentální zkušenost	84
9.4	Psychologické myšlení – kontext a kotext	85
9.4.1	Typy usuzování – indukce, dedukce, abdukce	87
9.5	Relační změny	88
10	Specifické nastavení učebních úloh v komunikačně pojaté didaktice psychologie: exprese ve výuce psychologie	91
10.1	Exprese v různých přístupech	95
11	Základní filetické principy a jejich užití ve výuce psychologie	99
11.1	Způsob zacházení s prožitkovou a empatickou komponentou zážitku	101
11.2	Psychická distance	102
11.3	Adaptivní rozhodování a empatické skupiny	103
11.4	Reflexe a kognitivní penetralita představ	104

12 Didaktická kazuistika jako nástroj rozvoje komunikačně pojaté didaktiky psychologie	106
12.1 Metodika 3A jako způsob zkoumání učebního prostředí výuky psychologie	106
12.2 Metoda síťové analýzy ověřující návrhy na zlepšení učebního prostředí výuky psychologie	109
13 Didaktická kazuistika – Mentalizace	111
13.1 Mentalizace z hlediska terminologie	111
13.1.1 Mentalizace v kontextu funkční psychologické gramotnosti	113
13.2 Kontext výukové situace – cíl, téma, návaznost obsahu	114
13.3 Didaktické uchopení obsahu – činnosti učitele a studentů	114
13.4 Analýza	116
13.4.1 Struktura obsahu – rozbor s využitím konceptového diagramu	117
13.5 Alterace	119
13.5.1 Rozbor alterace z hlediska konceptového diagramu	121
13.5.2 Sémanticko-logická síť konceptu mentalizace u studentů: stav znalostí bezprostředně po výuce	123
13.5.3 Sémanticko-logická síť konceptu mentalizace u studentů: stav znalostí půl roku po výuce	125
13.6 Diskuze k poznatkům výzkumu sémanticko-logických sítí mentálních prostorů studentů ke konceptu mentalizace	128
Shrnutí a závěr	130
Summary	146
Seznam literatury	150
Seznam grafů, tabulek, obrázků a zkratk	159
Rejstřík věcný	162
O autorce	167